یادداشت روز

مهدی حسن زاده
economic@khorasannews.com

معیشت پس از ارز ۴۲۰۰

روز گذشته وزیر صمت در اظهار نظری صریح، ریشه بسیاری از مشکلات اقتصادی کشور را دو نرخی بودن ارز دانست و خطاب به نمایندگان مجلس شورای اسلامی بیان کرد: «نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی یک تصمیم انقلابی در خصوص حذف ارز ۴۲۰۰ و تک نرخی کردن ارز بگیرند.» این صریح ترین اظهار نظر یک مقام دولتی علیه ارز ۴۲۰۰ تومانی است، اگرچه در محافل کارشناسی و رسانه ای و به ویژه در مجلس یازدهم، انتقادها از اختصاص ارز ۴۲۰۰، به دلیل فساد و تبعات منفی آن همواره طی سال های اخیر مطرح بوده است. اکنون می توان به این موضوع پرداخت که این تبعات چیست و چه راهکاری برای جبران اثرات ناشی از حذف ارز ۴۲۰۰ وجود دارد.

در حقیقت ارز ۴۲۰۰، قرار بود معادل درآمد ارزی دولت از فروش نفت باشد اما آمارهای عملکرد بودجه در سال گذشته و امسال نشان می دهد که دولت به دلیل افت شدید درآمدهای نفت، ۱۲ میلیارد دلار کسری در پرداخت ارز ۴۲۰۰ داشته است و این کسری را از خرید ارز نیمایی یا اختصاص ذخایر ارزی بانک مرکزی در خارج از کشور جبران کرده است. اقدامی که حدود ۱۰۰ هزار میلیارد تومان هزینه روی دست دولت گذاشته و تبعات آن بر رشد نقدینگی و تورم روشن است. علاوه بر این، تجربه نشان داده است که به ویژه در شرایطی که تامین این ارز با مشکل یا تاخیر مواجه می شد، بخشی از کالاهای اساسی به ویژه نهاده های دامی با ارزی غیر از ارز ۴۲۰۰ وارد می شد. قیمت در بازار هم خود را براساس همان بخش ولواندک از کالای وارد شده با ارز نیمایی تنظیم می کرد و در نتیجه با وجود اختصاص نیمی از ارز ۴۲۰۰ مورد نیاز واردات نهاده ها، در عمل قیمت مرغ براساس ارز نیمایی تغییر می کرد و افزایش می یافت. این مسئله نشان می دهد که در فضای ارز دو یا چند نرخی، چه مقدار تنظیم قیمت با ارزان ترین ارز سخت و ناممکن و فسادزاست.

در این میان مسئله اصلی این بوده است که حذف ارز ۴۲۰۰ به معنای پذیرش افزایش قیمت هاست. به این ترتیب باید پذیرفت که مرغ پس از کاهش قیمت از حدود ۴۰ به نزدیک ۲۰ هزار تومان، دوباره به همان قیمت ۴۰ هزار تومان برگردد. بنابراین صحبت از حذف ارز ۴۲۰۰ بدون تعیین جایگزین برای آن قطعا معیشت مردم را دچار آسیب جدی می کند. البته یک نکته مهم در ماجرای ارز ۴۲۰۰ جدای از این که کارآمدی موثر را نداشته است واریز شدن میزان انبوهی از پول خزانه و بیت المال به جیب دلالان و برخی وارد کنندگان است که عملا می تواند در یک ساختار درست توزیعی به جامعه هدف یعنی کم درآمد اختصاص یابد. کافی است نگاهی به اعداد و ارقام چند هزار میلیاردی برخی پرونده ها و دادگاه های مربوط به فساد ناشی از ارز ۴۲۰۰ بیندازید تا عمق فاجعه مشخص تر شود.

راهکار کارشناسان در این باره، اختصاص مابه التفاوت ارز ۴۲۰۰ با ارز نیمایی به مردم است. در لایحه بودجه سال آینده اختصاص ۸ میلیارد دلار ارز ۴۲۰۰ پیش بینی شده است. با ۳ فرض ۳ سناریوی قیمت ارز نیمایی ۱۵، ۲۰ و ۲۵ هزار تومان در سال آینده بین ۸۶ تا ۱۶۶ هزار میلیارد تومان مابه التفاوت قیمت ارز خواهیم داشت که اختصاص آن در قالب حمایت معیشتی به ویژه یارانه کالایی بسیار اثرگذارتر از روش فعلی است. چنان که با فرض اختصاص این یارانه به ۶۰ میلیون نفر (اقشار ضعیف و متوسط) در مجموع به هر نفر ماهانه ۱۲۰ تا ۲۳۰ هزار تومان اعتبار اختصاص می یابد که می تواند افزایش قیمت برخی کالاهای اساسی مشمول این طرح را جبران کند و کمک شایانی به اقشار کم درآمد کند. البته شرط این مسئله شکل گیری یک نظام توزیع کارآمد برای ۶۰ میلیون نفر است که بخش عمده زیرساخت الکترونیک آن برای اختصاص یارانه کالایی هوشمند و همچنین مراکز توزیع در شهرهای بزرگ و عمده شهرها فراهم است و می توان برای روستاها و شهرهای کوچک نیز امکان توزیع کالایی و در صورت نبود امکان، توزیع نقدی این یارانه را ملاک عمل قرار داد.

در هر صورت اکنون اجماعی بین بخشی از دولت و مجلس برای حذف ارز ۴۲۰۰ صورت گرفته است. این حذف در صورت اجرای درست آن و طراحی نظام جایگزین برای توزیع مابه التفاوت آن می تواند برگ برنده ای برای روزهای پایانی فعالیت دولت دوازدهم و سال آغازین فعالیت مجلس یازدهم باشد.

بیانیه جامعه مدرسین و جامعه روحانیت در واکنش به برخی سخنان موهن

جامعه مدرسین حوزه علمیه قم در پاسخ به برخی سخنان موهن بیانیه ای منتشر کرد. به گزارش خبرگزاری حوزه، در بخشی از متن این بیانیه با اشاره به این که بدزبانی ها و سخنان موهن یکی از خودباختگان ساده لوح که چندی است در برخی رسانه های مجازی منتشر شده چیزی جز خاک پاشی بر آفتاب نیست، آمده است: «آنان که در فضای غبارآلود فتنه ۸۸ در کشتزار خود بذر انحراف از حقیقت پاشیدند و بر آن هرز آب های متعفن را جاری ساختند امروز سقوط و بدبختی خود را درو می کنند. این اباطیل از کسانی که در فتنه، سرگردان و حیران شده بودند و حیله شیطان، آنان را ربوده بود عجیب و بعید نیست و مهر تاییدی بر این حقیقت است که دوری از ولایت، غوطه خوردن در جهالت را به همراه خواهد آورد. پیوند عمیق مردم و امت امام شناس محکم تر از آن است که این سبک مغزی ها ضربه به آن وارد کند». در همین حال خبرگزاری فارس، نیز نوشت: «در پی اظهارات موهن شیخ محمود امجد، جامعه روحانیت مبارز نیز با صدور بیانیه ای این اقدام را ناشی از بی بصیرتی و انحراف دانست و تاکید کرد که باید آن را در زمره مصادیق ریزش های عبرت آموز دوران انقلاب اسلامی به شمار آورد. «عطاءا... مهاجرانی وزیر ارشاد دولت اصلاحات نیز در رشته توئیتی به اظهارات اخیر امجد واکنش نشان داده و با ذکر خاطره ای از وی پرداخته و به نظرات اخیر او انتقاد کرده است. به گزارش تسنیم مهاجرانی در رشته توئیت خود نوشته است: «در آستانه ماه رجب سال گذشته که باخبر شدم، آیت ا... امجد به فرانسه می آیند با ایشان صحبت کردم، که یک دهه فرانسه بروم و هر روز با ایشان روزی ۴ تا ۵ ساعت رسالة الولایة علامه طباطبایی را بخوانم و برای جوانان کتابی در شرح و تفسیر رساله بنویسم. ممکن نشد. پیشنهاد کردم ایشان در این فرصت ویژه روزگار کرونا، کتابی در تفسیر قرآن مجید و در تبیین «غرر آیات» بنویسند. به دوستان تهران هم گفتم منابع لازم را برای ایشان ارسال کنند. ممکن نشد. ناگاه ایشان با سخنانی بسیار تند و ساختارشکن همه ما را بهت زده کردند. آیت ا... خامنه ای رمز اقتدار و عزت ملی و سربلندی ملت و نظام جمهوری اسلامی ایران اند. می توان خیرخواهانه از بسیاری از امور اجرایی و قضایی و مجلس و سپاه انتقاد کرد، اما ساختارشکنی و انکار انقلاب و نظام امر دیگری است. به تعبیر امیرمؤمنان: لقد صرت جسرًا لمن حارب ا... و رسوله. ربنا لا تکلنا الی انفسنا طرفة عین ابدا لا اقل من ذلک و لا اکثر. و لله الحمد حمد الشاکرین.»

در لندن چه خبر است؟

شیوع گونه جدید کرونا در پایتخت انگلیس و اعمال محدودیت های گسترده در این کشور

همزمان با افزایش نگرانی‌ها در پی شیوع گونه جدیدی از ویروس کرونا در جنوب انگلستان، برخی کشورهای عضو اتحادیه اروپا در اقدامی فوری، کلیه پروازهای ورودی از بریتانیا را لغو و ممنوع اعلام کردند. همچنین هزاران نفر از ساکنان لندن روز شنبه و پیش از آغاز اعمال محدودیت‌های شدید کرونایی و قرنطینه، پایتخت انگلیس را ترک کردند. اعمال محدودیت‌های اضطراری اخیر توسط برخی کشورهای اتحادیه اروپا در شرایطی صورت می گیرد که وزیر بهداشت بریتانیا، گونه شناسایی شده جدید ویروس کرونا را به لحاظ سرعت شیوع، «مهارناپذیر» خوانده است. «مت هنکاک» روز گذشته با اشاره به تصمیم اضطراری دولت برای تشدید محدودیت‌های کرونایی در پایتخت و مناطق جنوب شرقی کشور گفت که شیوع گونه جهش‌یافته و جدید ویروس کرونا از کنترل خارج شده است. وی

پیش‌بینی کرد که محدودیت‌های جدید ممکن است ماه‌ها ادامه یابد و افزود: تا زمانی که واکسن کرونا بین تمام مردم توزیع نشود، گونه جدید ویروس کرونا یک چالش عمده به شمار می رود. شب گذشته ویدئوی فرار مردم لندن قبل از شروع قرنطینه هم خبر ساز شد. صدها نفر از مردم لندن به ایستگاه راه آهن این شهر هجوم بردند تا قبل از شروع ساعات منع تردد و اعمال محدودیت‌های شدید کرونایی در آستانه سال نو میلادی این شهر را ترک کنند. به گفته رهبر حزب برگزیت انگلیس، تخلیه لندن در این وسعت از آغاز جنگ جهانی دوم تا به حال بی‌سابقه بوده است. گفته شده گونه جدید کروناویروس سریع تر از نوع اصلی آن منتقل می‌شود اما کشنده تر نیست. به گفته نخست وزیر انگلیس قدرت انتقال نوع جدید ویروس نسبت به گونه های قبل ۷۰ درصد بیشتر است هرچند هنوز به طور قطع تایید نشده است. طبق گزارش سازمان جهانی بهداشت، انگلیس اطلاعات موجود درباره نوع جهش یافته کروناویروس را به اشتراک می گذارد و این سازمان نیز با کسب اطلاعات بیشتر درباره ویژگی های این نوع ویروس و اثرات آن کشورهای عضو و عموم مردم را آگاه می کند.

توضیحات ایران خودرو درباره روشن نشدن «تارا» در مراسم رونمایی

شرکت ایران خودرو در خصوص فیلم منتشر شده از حاشیه های رونمایی تارا و روشن نشدن این خودرو توضیحاتی داد. به گزارش تسنیم، پایگاه اطلاع رسانی ایران خودرو اعلام کرد: روشن کردن خودرو در سالن موسوم به استایل محصولات ایران خودرو به دلیل بسته بودن فضا، ممنوع است و رعایت این موضوع به ویژه در حضور بازدیدکنندگان اهمیت مضاعفی دارد. در ویدئوی منتشر شده نیز مهندس حاضر در سالن استایل، به دستور مقام ارشد سالن، در حال باز کردن در صندوق عقب خودروی تارا به منظور نمایش حجم بالای آن بوده و قصد روشن کردن خودرو را نداشته است. در همین حال خودروی دیگری بیرون از سالن استایل برای رانندگی توسط وزیر صمت آماده شده بود. تارا، محصول جدید ایران خودرو، نخستین خودروی ملی است که از تمام استانداردهای ۸۵ گانه مصوب عبور کرده و در بهترین شرایط ایمنی و استانداردی آماده تولید انبوه است.

آب شرب بیرجند برای اولین بار گوارا شد

مدیرعامل شرکت آب منطقه ای با بیان این که امسال پس از سال‌ها کار آزمایشگاهی، تحقیقاتی و مدل سازی بهبود کیفیت آب شرب، با حذف عنصر مضر کروم، کیفیت آب شهرستان بیرجند بهبود یافت، گفت: یکی از نگرانی های مردم بیرجند کیفیت آب شرب بود و هرچند این آب در حد استاندارد و از کیفیت لازم برخوردار بود اما مهر امسال یکی از عناصر مضر آب شهر به نام کروم با هزینه بسیار کم به طور کامل حذف شد. به گفته دکتر «قندهاری» طرح آب رسانی به شهر بیرجند با هدف تامین کسری آب شرب از چند سال قبل در دستور کار قرار گرفت و با بهره برداری از طرح انتقال آب به شهر بیرجند تا حدودی کسری آب شرب این شهر رفع شده است. او با بیان این که در استان حدود ۵ هزار کیلومتر خط انتقال و ۴ هزار و ۸۶۰ کیلومتر خط انتقال آب شرب داریم که چهار تا پنج برابر طول خط عمان است تا آب با کیفیت به دست ما برسد، افزود: تدوین سند توسعه آب شرب استان پیگیری می شود و بر این اساس جلسات متعددی برنامه ریزی شده است و حداکثر تا ۶ ماه آینده نقشه جامعی برای تامین آب شرب و کشاورزی استان خواهیم داشت. وی در خصوص استفاده از ظرفیت گردشگری سدهای استان گفت: به روزرسانی مجموعه گردشگری محل سدها به زودی اصلاح و آماده سازی خواهد شد و گردشگری سدها اکنون یکی از موضوعات مهم شرکت آب منطقه ای و زیرساخت تحقیقاتی کار آماده است. به گفته او از ۵۸/۵ میلیون مترمکعب ظرفیت سدهای استان ۷۰ درصد خالی و برای مهار سیلاب‌ها آماده است.

حرف مردم

ستون «حرف مردم» انعکاس دهنده صادق حرف‌های شماست.

تلفن: ۰۵۱۳۷۰۰۹۱۱۱ پیامک: ۲۰۰۰۹۹۹ ایتا، آی‌گپ، سروش: ۹۰۳۳۳۳۷۰۱۰ نمابر: ۰۵۱۳۷۰۰۹۱۲۹

• بازنشسته تامین اجتماعی هستم. به جای این که حقوق ما را زیاد کنند کمتر کرده اند. برج پیش دو میلیون و ۱۵۰ هزار تومان واریز کردند این ماه یک میلیون و ۹۰۰ هزار تومان. یعنی ۳۰۰ تومان کمتر!

• دولت آینده هم که بیاید باز برخی خواهند گفت در زمان روحانی که چنین نبود و بهتر از اکنون بود. در آن زمان خواهند گفت صد رحمت به روحانی و دولت گذشته!

• برای گرانی خودرو چرا کاری نمی کنید؟! هر سه ماه گران می کنند. از اواخر سال ۹۸ که ثبت نام کرده ام تا ۱۴۰۰ که تحویل خودرو است تا کنون نزدیک ۵۰ میلیون گرانی در کارخانه بوده است. از کجا بیاوریم؟!

• آقای حمیداوی قول جام گرفتن شهر خودرو را داده بود. با اوضاع فعلی احتمالا قهرمانی لیگ یک نصیب شهر خودرو خواهد شد.

• آقایان دولتی و آقای شریعتمداری با این افزایش حقوق بازنشستگان واقعا خسته نباشید. ماهیانه مبلغ ۱۱ هزار تومان به همسان سازی حقوق بازنشستگان که در شرایط سخت، عمر خود را برای چرخاندن صنعت این مملکت گذاشته اند اضافه کردید. واقعا شرمنده مان کرده اید! ما بازنشستگان تامین اجتماعی نمی دانیم چگونه از شما باید تقدیر و تشکر کنیم! (از طرف کارگران بازنشسته، از یادرفته و مظلوم این مملکت)

• در آمریکا و کشورهای اروپایی مسئولان بیشتر به کرونا مبتلا می شوند و در کشور ما کمتر! راز این پدیده چیست؟

• همیشه هر سال شب یلدا و عید مخصوص کسانی بوده که غم نداشتن پول را هیچ وقت نداشتند و البته در بین آنان بودند کسانی که شادی خود را با نیازمندان هم تقسیم کردند. باید مهربانی ها رو بیشتر کنیم!

• یکی از دوستانم ماشین، خانه و مغازه دارد و وام یک تومانی یارانه معیشتی را دوباره برایش ریختند ولی من کارگر با حقوق قانون کار هیچی نگرفتم. چون بیمه تامین اجتماعی هستیم! به این می گویند عدالت!

• آقای رئیس جمهور گفتند به کسانی که حقوق ثابت ندارن و کم درآمد هستن یک میلیون وام و هر ماه به ازای هر نفر صد هزار تومان کمک معیشتی می دن. ولی بیان بگن این ۳۰ میلیون سرپرست خانواری که گفتند دقیقا چه کسانی هستند؟

• حال که فریاد عدالت خواهی ۳/۵ میلیون مستمری بگیر و بازنشسته تامین اجتماعی را کسی نمی شنود، پیشنهاد می شود نام این سازمان را «تنزیل اجتماعی» بگذارید تا همه بدانند تامین اجتماعی با واقعیت ها هم خوانی ندارد و نامی بی مسماست! شما هم بنویسید تامین اجتماعی بخوانید «تنزیل اجتماعی».

• شهرداری با تراکم فروشی بسیاری از شهروندان خصوصا ساکنان طبقات اول آپارتمان های جنوبی را از نعمت آفتاب محروم می کند. آیا این مصداق بی توجهی به سلامت جسمی و روانی شهروندان محسوب نمی شود؟

• دوباره آمدید از قشر ضعیف حمایت کنید اما کار را خراب کردید. به آن هایی که لازم نداشتند پول دادید ولی ما مردمی مستضعف که این پول حق ماست بی بهره ماندیم. مگر ما شهروند این مملکت نیستیم؟!

• من با ماشینم کار می کنم و پول بیمه را هم خودم می دهم. این مبلغ یارانه کرونایی نفری صد هزار تومان به من تعلق نگرفت. واقعا این چه معیاری است برای کمک به مردم؟ اگه می خواهید کمک کنید مثل آدم بدهید. واقعا ناامید شدم.

• پیشنهاد می کنم درآمد جرایم ناشی از رعایت نکردن دستورالعمل های بهداشتی کرونا از خودروها مستقیم به وزارت بهداشت داده بشه تا از این درآمد در راه مبارزه با این بیماری استفاده بشه.

• متاسفانه تولیدات داخلی هر روز به بهانه‌ای قیمت اجناس را افزایش می دهند وقتی واردات هست به دولت فشار می آورند که جلوی واردات را بگیرد و از آن ها حمایت کند وقتی واردات کم می شود با سوء استفاده هر روز به بهانه ای قیمت محصولات خود را افزایش می دهند. از برنج و مرغ و گوشت بگیرید تا لوازم خانگی...

• علی پروین به روحانی گفته ۵۰۰ میلیارد تومان بده که فوتبال قوی بشه. آقای پروین! از فوتبال واجب تر بازنشستگان تامین اجتماعی هستند که با این گرانی ها بعد از ۳۰ سال چندرغاز حقوق می گیرند. فوتبال، نان و آب می شه برای مردم؟

• طبق جدولی که صفحه ۱۰ زدید من باید یارانه معیشتی بگیرم ولی چیزی برای من واریز نشده ولی در شرکتی که کار می کنم افرادی هستند که برایشان واریز شده با این که شرایط یکسان داریم. به خدا قسم بابت حرف هایم مدرک مستند دارم. مسئولان خسته نباشید.

• همه دنیا واکسیناسیون را شروع کردند اما در کشور ما ظاهرا واکسن هم سیاسی شده. مسئولین دست از لجاجت بردارند و واکسن را وارد کنند. کرونا همه را بیچاره کرده!

• صدا و سیما انگار فرق بین عید و عزا را نمی داند. در شب و روز اعیاد مذهبی هم مداحی های حزن انگیز پخش می کند! چرا جماعت مداحان هنر استفاده از فضا ها و آهنگ های شاد را یاد نمی گیرند؟ واکنش جوانان در خانه ها هنگام شنیدن این مولودی ها دیدنی است! «شادی حق مردم است»

• پرسپولیس نایب قهرمان باز هم دوستت داریم. دو دوره پیاپی قهرمان باشگاه آسیا برای باشگاه و هوادار و کشور افتخار است و هیچی از ارزش های شما کم نشده و نمی‌شود. دوستت داریم وان شاءا... منتظر بازی های آینده باشگاه های آسیا می مانیم. آن هم با قهرمانی.

• لطفا ویژه نامه کودکان رو برای گلبهار هم بفرستید. بچه های ما هم دوست دارند. پولش رو حساب می کنیم!

• وقتی کسی توان خرید انار کیلویی ۱۸ هزار تومان و موز ۳۸ هزار تومانی و... را ندارد چطور در شب یلدا بخندد؟